

Ελληνικά

**Από το κείμενο
στη λέξη**

© Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Πανεπιστήμιο Κρήτης
Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε.
Εργαστήριο Διαπολιτισμικών
και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)
Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου
74 100 Ρέθυμνο
Τηλέφωνο: 28310-77635, 77605
Fax: 28310-77636
e-mail: ediamme@edc.uoc.gr
www.uoc.gr/diaspora
www.ediamme.edc.uoc.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΕΜΠΤΟ

Ελληνικά

Από το κείμενο στη λέξη

Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ, Ρέθυμνο 2008

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΑΓΩΓΗΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Δ.Ε.
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΕΙΑ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

Το πρόγραμμα «Παιδεία Ομογενών» συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων στα πλαίσια του Μέτρου 1.1. του ΕΠΕΑΕΚ II και υλοποιήθηκε από το «Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών» του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Για την παραγωγή του διδακτικού υλικού που περιέχεται στο παρόν τεύχος εργάστηκαν τα παρακάτω πρόσωπα:

ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

Ευγενία Βασιλάκη

Μυρτώ Λασκαρίδου

Πηνελόπη Μιχαηλακοπούλου

Μαρία Πουληπούλου

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

Γεωργία Κατσιμαλή

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Χριστίνα Ταμβακολόγου

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

Μιχάλης Δαμανάκης

Πρόλογος

Το σημαντικότερο κριτήριο για το σχεδιασμό παραγωγής γλωσσικού υλικού στο πλαίσιο του έργου *Παιδεία Ομογενών* ήταν οι ομάδες-στόχοι.

Με βάση, λοιπόν, τις ομάδες-στόχους, όπως αυτές περιγράφονται στο «*Θεωρητικό πλαίσιο και Προγράμματα Σπουδών για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στη Διασπορά*», αναπτύχθηκε γλωσσικό υλικό για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας (ΕΔΓ) σε μορφές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στις ελληνικές παροικίες όπου η ελληνική χρησιμοποιείται ακόμα για κάλυψη καθημερινών επικοινωνιακών και λοιπών αναγκών και συνδέεται με κάποιους θεσμούς και κοινωνικούς ρόλους.

Η σειρά του γλωσσικού υλικού για τη διδασκαλία της ΕΔΓ φέρει τον τίτλο «*Πράγματα και Γράμματα*» και δομείται στα ακόλουθα πέντε επίπεδα:

Επίπεδα παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης Γλώσσας

ΗΛΙΚΙΑ	ΤΑΞΗ	ΕΠΙΠΕΔΟ	ΓΛΩΣΣΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
6	Προδημοτική	ΠΡΩΤΟ:	Προαναγνωστικό-αναγνωστικό
7	1η		
8	2η		
9	3η	ΔΕΥΤΕΡΟ:	Εμπέδωση της παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου
10	4η		
11	5η	ΤΡΙΤΟ:	Καλλιέργεια της παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου
12	6η		
13	7η	ΤΕΤΑΡΤΟ:	Αυτόνομη παραγωγή γραπτού λόγου
14	8η		
15	9η		
16	10η	ΠΕΜΠΤΟ:	Ενασχόληση με την ελληνική γλώσσα και γραμματεία
17	11η		
18	12η		

Όπως φαίνεται από τον πίνακα, αντικείμενο του πέμπτου επιπέδου δεν είναι πλέον αυτή καθαυτή η διδασκαλία της γλώσσας, αλλά η ενασχόληση με αυτή και η εμβάθυνση στη νεοελληνική γλώσσα και γραμματεία.

Αυτό σημαίνει, ότι το γλωσσικό υλικό του εν λόγω επιπέδου προϋποθέτει υψηλή ελληνομά-

θεια και ένα αντίστοιχο επίπεδο γνωστικής εξέλιξης, και επομένως απευθύνεται σε εφήβους μαθητές των τελευταίων τάξεων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή και σε φοιτητές στα Τμήματα Ελληνικών Σπουδών σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Εκτιμούμε, ωστόσο, ότι ο αριθμός αυτός θα συνεχίσει να υπάρχει και στο μέλλον, επειδή πολλές χώρες έχουν αναγνωρίσει τα Ελληνικά ως μάθημα επιλογής για τις εξετάσεις που οδηγούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και αρκετοί ελληνικής καταγωγής μαθητές κάνουν χρήση αυτής της δυνατότητας.

Αυτή η διαδικασία εξέτασης των Ελληνικών, ως μαθήματος επιλογής, για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ακούει σε πολλά ονόματα, όπως για παράδειγμα: Abiturfach στη Γερμανία, matric στη Νότιο Αφρική, VCE στη Βικτώρια της Αυστραλίας, Regents στην πολιτεία της Νέας Υόρκης, Credits στο Οντάριο του Καναδά, GCSE και A level στην Αγγλία.

Το γλωσσικό υλικό του πέμπτου επιπέδου αποτελείται από δύο τεύχη τα οποία μπορεί να χρησιμοποιούνται παράλληλα. Το ένα τεύχος με την επωνυμία «*Ανθολόγιο κειμένων νεοελληνικής λογοτεχνίας*» αναφέρεται αποκλειστικά στη νεοελληνική λογοτεχνία, ενώ το άλλο με την επωνυμία «*Ελληνικά. Από το κείμενο στη λέξη*» εμπεριέχει ποικιλία κειμένων με τα οποία καλούνται οι μαθητές να ενασχοληθούν και να εμβαθύνουν έτσι στην ελληνική γλώσσα.

Τα τεύχη «*Ανθολόγιο κειμένων νεοελληνικής λογοτεχνίας*» και «*Ελληνικά. Από το κείμενο στη λέξη*» μπορούν να χρησιμοποιούνται από τον εκπαιδευτικό παράλληλα, κατ'επιλογή και βούληση.

Μιχάλης Δαμανάκης
Επιστημονικός υπεύθυνος
του έργου Παιδεία Ομογενών

Εισαγωγή

Το βιβλίο *Ελληνικά. Από το κείμενο στη λέξη* απευθύνεται σε μαθητές 16-18 χρονών και φοιτητές που κατέχουν ήδη τη δομή και το συχνόχρηστο λεξιλόγιο της νέας ελληνικής γλώσσας, αλλά επιθυμούν να επεκτείνουν το λεξιλογικό τους πλούτο ώστε να είναι σε θέση να κατανοούν κείμενα και να πραγματεύονται προφορικά και γραπτά τις προτεινόμενες θεματικές.

Καλύπτει 11 θεματικές ενότητες οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα στο μαθητή να εξοικειωθεί με το λόγο που απαντά σε έντυπη και ηλεκτρονική ειδησεογραφία και του δίνουν επίσης το έναυσμα για διάλογο και επιχειρηματολογία. Ενώ οι φυσικοί ομιλητές έρχονται σε επαφή καθημερινά με τους τύπους κειμένων του βιβλίου, οι μη φυσικοί ομιλητές δεν έχουν την ευκαιρία να εκτεθούν σε επίσημα, τυπικά και ως εκ τούτου αποστασιοποιημένα, από τον αναγνώστη κείμενα. Ο χειρισμός όμως του περιεχομένου των κειμένων απαιτεί προσωπική εμπλοκή και έκφραση απόψεων.

Μεθοδολογικά κάθε ενότητα δομείται σε τρία επίπεδα διαβαθμισμένης δυσκολίας (εύκολο, μέτριο, δύσκολο). Η πρώτη υποενότητα λειτουργεί ως εισαγωγή σε κάθε θεματική με απλές ερωτήσεις κατανόησης σε περιορισμένης έκτασης κείμενο και δραστηριότητες οι οποίες ασκούν το μαθητή σε οικείες δομές και λεξιλόγιο. Η δεύτερη υποενότητα (μέτριας δυσκολίας) στηρίζεται σε κείμενο άλλου τύπου και συστηματοποιεί δομές και λεξιλογικές διαδικασίες (παραγωγή, σύνθεση) εν δυνάμει ανοίκειες στο μαθητή. Η τρίτη υποενότητα με εκτεταμένο, εξειδικευμένο κείμενο εμβαθύνει όχι μόνο στη θεματική αλλά και το χειρισμό των δομικών φαινομένων εφοδιάζοντας το μαθητή με το εύρος του λεξιλογίου που απαιτείται για την παραγωγή κειμένου. Έτσι παρέχεται στον διδάσκοντα η δυνατότητα να επιλέξει το αντίστοιχο υλικό για τις ανάγκες των μαθητών του.

Η διαβαθμισμένη δυσκολία, όπως προκύπτει, σχετίζεται με τα δομικά σχήματα, το μέγεθος του κειμένου και το χρησιμοποιούμενο λεξιλόγιο το οποίο κατά περίπτωση οδηγεί σε επίσημο ή ανεπίσημο λόγο και σε εξειδικευμένο ή μη λεξιλόγιο.

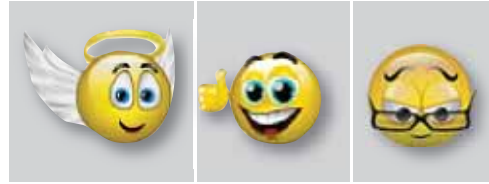
Η παραγωγή ενός κειμένου, προφορικού ή γραπτού, πραγματώνεται με την επιλογή εύστοχων λέξεων για το περιεχόμενο των κειμένων και με τη χρήση κατάλληλων κειμενικών δεικτών (δείκτες συνοχής), οι οποίοι αποτυπώνουν τη λογική διάταξη των επιχειρημάτων και επομένως κατευθύνουν τον αποδέκτη του κειμένου.

Διδάσκονται ανά θεματική ενότητα συγκεκριμένες διαδικασίες παραγωγής λεξιλογίου που αναδεικνύουν ένα δίκτυο σχετιζόμενων σημασιακά και μορφικά λέξεων, οι οποίες είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται σε διαφορετικές περιστάσεις επικοινωνίας.

Κρίθηκε αναγκαίο να παρουσιαστούν πίνακες ιδιότυπων κλιτικών παραδειγμάτων, τα οποία αντιβαίνουν σε συνήθεις κανονικότητες της γλώσσας και κατά συνέπεια αποτελούν δυσκολίες των ελληνικών ακόμα και για τους φυσικούς ομιλητές. Οι συγκεκριμένες δυσκολίες είναι απαραίτητο να αποτελέσουν αντικείμενο συστηματικής διδασκαλίας για τον μαθητή /φοιτητή που στοχεύει στη γλωσσική ακρίβεια προφορικού και γραπτού λόγου και επιθυμεί να προσεγγίσει κατά το δυνατόν το φυσικό ομιλητή της γλώσσας.

Περιεχόμενα

				
	Πώς τα πας από γεωγραφία; ΕΛΛΑΔΑ.gr Γνωρίστε τη χώρα	12	18	24
	Πώς τα πας από ιστορία; ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ.gr Γνωρίστε τους ανθρώπους στον χώρο και στον χρόνο	30	36	42
	Η δική σου σελίδα ΣΧΕΣΕΙΣ.gr Συνυπάρχουμε, συμβιώνουμε, επικοινωνούμε	48	54	60
	Ξέρατε ότι στην Ελλάδα... ΔΙΑΤΡΟΦΗ.gr Για να ξέρουμε τι τρώμε και να τρώμε καλύτερα	66	72	78
	Το σώμα μας ΥΓΕΙΑ.gr Τι πρέπει να γνωρίζουμε για να είμαστε υγιείς	84	90	96
	Πάμε ένα ταξιδάκι; ΔΙΑΚΟΠΕΣ.gr Για να περάσουμε όλοι καλά	102	108	114

 <p>Ο πλανήτης θερμαίνεται κι εμείς ζεσταινόμαστε ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.gr Ο πλανήτης μας κινδυνεύει. Τι κάνεις γι' αυτό;</p>	120	126	132
 <p>Δεν μπορώ να περιμένω ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.gr Γνωρίστε τα αθλήματα και τους αθλητές</p>	138	144	150
 <p>Πες μας анеκδοτάκι ΣΧΟΛΕΙΟ.gr Εκπαίδευση για όλους</p>	156	162	168
 <p>Έπιασε το γάλα σου; ΕΡΓΑΣΙΑ.gr Η δουλειά όπως θα έπρεπε (και δεν θα έπρεπε) να είναι</p>	174	180	186
 <p>Φασούλι το φασούλι... ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.gr Από τη λαϊκή της γειτονιάς στις διεθνείς χρηματαγορές</p>	192	198	204
 <p>Τι θα δούμε σήμερα; ΜΜΕ.gr Ενημερώνομαι σωστά, συμμετέχω ενεργά</p>	210	216	222

ΕΛΛΑΔΑ.gr

Γνωρίστε τη χώρα

Εύκολο

Μέτριο

Δύσκολο

Θεματικά
Κείμενα

Θεματικό
Λεξιλόγιο

Παραγωγή
Σύνθεση

Δείκτες Συνοχής

Γραμματική

1 Πώς τα ηας
από γεωγραφία;

- η Πελοπόννησος
- η Χαλκιδική

- η Εύβοια
- η Ρόδος

- η Λέσβος / η Μυτιλήνη
- η Σάμος

- η Στερεά Ελλάδα
- η Κρήτη

▶ Ποιο μέρος της Ελλάδας αντιστοιχεί στα παραπάνω σχήματα;
Διαλέξτε το σωστό.

Η Ελλάδα: Γεωγραφική θέση και κλίμα

Βασικές πληροφορίες

Η Ελλάδα αποτελεί το νότιο τμήμα της Βαλκανικής χερσονήσου και το νοτιοανατολικό άκρο της Ευρώπης. Η χώρα συνορεύει με την Αλβανία, την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και τη Βουλγαρία από βορρά και με την Τουρκία στα ανατολικά.

Η ελληνική ενδοχώρα περιτριγυρίζεται από περισσότερα από 2.000 νησιά, που είναι σπαρμένα στο Αιγαίο και στο Ιόνιο, από τα οποία κατοικούνται λίγο περισσότερα από 200.

Ο πληθυσμός της Ελλάδος σήμερα πλησιάζει τα 11.000.000 και η έκταση της χώρας τα 132.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα

Η Αθήνα, πέρα από πρωτεύουσα της Ελλάδας, είναι το πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό κέντρο των Βαλκανίων.

1 Συνδέστε τις λέξεις από την αριστερή στήλη με τις λέξεις ή φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. αποτελεί
2. συνορεύει
3. κατοικούνται
4. ο πληθυσμός
5. η έκταση
6. είναι σπαρμένη με
7. περιτριγυρίζεται
8. πλησιάζει

- α. πόσοι άνθρωποι ζουν εκεί
- β. το μέγεθος, πόσο μεγάλη είναι
- γ. έχει πολλά εδώ κι εκεί
- δ. έχει γύρω γύρω
- ε. ζουν άνθρωποι εκεί
- στ. είναι / έρχεται κοντά
- ζ. είναι
- η. είναι δίπλα δίπλα

2 Απαντήστε στις ερωτήσεις.

1. Η Ελλάδα είναι χώρα της Βαλκανικής χερσονήσου. Ποιες άλλες χώρες ανήκουν στη Βαλκανική χερσονήσο;
2. Ξέρετε κάποια νησιά στο Αιγαίο και στο Ιόνιο πέλαγος; Μπορείτε να τα δείξετε στον χάρτη;
3. Η πρωτεύουσα της Ελλάδας είναι η Αθήνα. Ξέρετε άλλες μεγάλες πόλεις της Ελλάδας; Μπορείτε να τις δείξετε στον χάρτη;

Η Ελλάδα: Γεωγραφική θέση και κλίμα

Η απόσταση στα ελληνικά μετριέται με μέτρα - χιλιόμετρα.

1 μέτρο = 3,3 πόδια

1 χιλιόμετρο = 0,62 μίλια

- 3 Πόσα πόδια είναι ένα χιλιόμετρο;
2. Ποιο είναι το ύψος σου σε μέτρα;

Η Ελλάδα **συνορεύει με** τη Βουλγαρία.

Η Αθήνα **απέχει από** τη Θεσσαλονίκη 500 χιλιόμετρα.

- 4 Πόσο απέχει το σχολείο σου από το σπίτι σου;
2. Με ποιες χώρες συνορεύει η χώρα σου;

Η Ελλάδα βρίσκεται **νότια της** Βουλγαρίας.

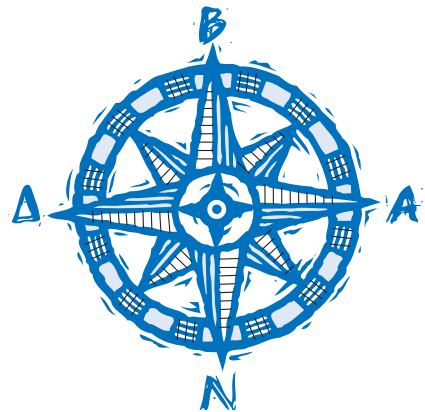
- 5 Μπορείτε να τοποθετήσετε τα παρακάτω σύμβολα στην πυξίδα; Φτιάξτε όμως πρώτα τις λέξεις όπως στο παράδειγμα.

BA = βορειοανατολικός ◀ βόρειος + ανατολικός

BD = _____ ◀ βόρειος + δυτικός

NA = _____ ◀ νότιος + ανατολικός

ND = _____ ◀ νότιος + δυτικός

Μιλήστε για τη χώρα σας χρησιμοποιώντας τα σημεία του ορίζοντα.

«Η Σίφνος, η Αμοργός, η Αλόνησος
η Θάσος, η Ιθάκη, η Σαντορίνη
η Κως, η Ίος, η Σίκινος»

(Οδυσσέα Ελύτη, *Το άξιον εστί*, εκδ. Ίκαρος)

6 Ξέρατε ότι...

Τα πιο πολλά νησιά και οι πόλεις είναι θηλυκά στο γένος; Πού βρίσκονται τα νησιά που αναφέρονται στο ποίημα;

Τα πιο πολλά ποτάμια είναι αρσενικά; Ποια ελληνικά ποτάμια ξέρετε;

Η Ελλάδα: Γεωγραφική θέση και κλίμα

Βασική πληροφορία Το κλίμα

Το κλίμα της Ελλάδας είναι γενικά μεσογειακό, με ήπιους χειμώνες, θερμά καλοκαίρια, λίγες σχετικά βροχές και πολύ πολύ ήλιο όλο τον χρόνο.

Ωστόσο, δεν έχουν όλες οι περιοχές της Ελλάδας το ίδιο ακριβώς κλίμα:

- Στα ελληνικά βουνά χιονίζει συχνά τον χειμώνα και κάνει πολύ κρύο.

Το κλίμα είναι ξηρό, δηλαδή δεν έχει πολλή υγρασία. Συχνές είναι και οι βροχές, ιδίως την άνοιξη και το φθινόπωρο. Το καλοκαίρι η

θερμοκρασία ανεβαίνει αρκετά, αλλά ποτέ δεν κάνει πολλή ζέστη.

- Στις παραθαλάσσιες περιοχές ο χειμώνας είναι γλυκός, χωρίς πολύ κρύο, και το καλοκαίρι δροσερό. Σε πολλά μέρη όμως το κλίμα είναι υγρό γιατί βρέχει συχνά.

- Στις περιοχές που βρίσκονται μακριά από τη θάλασσα ο χειμώνας είναι βαρύς και το καλοκαίρι πάρα πολύ ζεστό. Τον χειμώνα το θερμομέτρο κατεβαίνει πολλές φορές κάτω από το μηδέν, ενώ το καλοκαίρι είναι συχνοί οι καύσωνες.

Στην Ελλάδα φυσάει συχνά και όλο τον χρόνο. Πιο δυνατοί είναι οι βόρειοι άνεμοι, ενώ οι νότιοι είναι αυτοί που φέρνουν βροχή. Ένας γνωστός βόρειος άνεμος είναι το μελέμι, που φυσάει τον Αύγουστο και δροσίζει το ζεστό ελληνικό καλοκαίρι.

(Πηγή: www.live-pedia.gr, με αλλαγές)

7 Τι μπορεί να σημαίνει:

1. με **ήπιους** χειμώνες με κρύους χειμώνες
 με όχι πολύ κρύους χειμώνες
2. **παραθαλάσσιες** περιοχές περιοχές μακριά από τη θάλασσα
 περιοχές κοντά στη θάλασσα
3. οι **καύσωνες** οι περίοδοι με μεγάλη ζέστη
 οι περίοδοι με πολύ κρύο

8 Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

βαρύς	βαριά	βαρύ
βαρύ	βαριά	βαρύ
βαρύ / βαριού	βαριάς	βαρύ / βαριού
βαριοί	βαριές	βαριά
βαριούς	βαριές	βαριά
βαριών	βαριών	βαριών
ελαφρύς, φαρδύς, πλατύς, τραχύς, βαθύς, μακρύς		

1. Σε αυτή τη χώρα ο χειμώνας είναι πολύ _____ (βαρύς).
2. Όταν κάνει ζέστη, πρέπει να φοράμε _____ (ελαφρύς) ρούχα.
3. Είναι ωραία φούστα, αλλά νομίζω ότι μου πέφτει λίγο _____ (φαρδύς).
4. «Υπνον _____ (ελαφρύς)», μου ευχήθηκε η γιαγιά και με φίλησε.
5. Προσέξτε πολύ εδώ, γιατί τα νερά είναι αρκετά _____ (βαθύς).
6. Είναι καλοί άνθρωποι, αλλά πολύ _____ (τραχύς) στους τρόπους.
7. Αυτή η μπλούζα είναι πολύ _____ (μακρύς).
8. «Θάλασσα _____ (πλατύς), σ' αγαπώ γιατί μου μοιάζεις».

Ο καιρός

9 Συμπληρώστε τα κενά σύμφωνα με τα εικονίδια.

1. Ο Κυριάκος μένει στο Ρέθυμνο, στην Κρήτη. Τον χειμώνα βρέχει πολύ και έχει _____. Το καλοκαίρι κάνει πολλή _____, αλλά η θάλασσα είναι δίπλα και όλοι δροσίζονται με ένα μπανάκι.
2. Η Ελένη μένει στην Αθήνα. Το κλίμα είναι ξηρό. Τον χειμώνα έχει συχνά _____ και _____ σπάνια, αλλά κάνει αρκετό _____. Τα καλοκαίρια όμως κάνει πολλή _____.
3. Ο Αντώνης μένει στο Καρπενήσι. Τον χειμώνα _____ συχνά και κάνει πολύ _____. Το καλοκαίρι έχει _____.

▶ Τι καιρό κάνει στη χώρα σου; Μίλησε για το κλίμα χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες λέξεις
και, αλλά, όμως, κυρίως / ιδίως, όταν, επειδή, γιατί

Η Ελλάδα: Μορφολογία, γλωρίδα και πανίδα

Βασική
πληροφ.

Το κλίμα

Μορφολογία

Η Ελλάδα είναι κατά τα 4/5 χώρα ορεινή. 30 βουνά έχουν ύψος πάνω από 2.000 μέτρα. Κεντρική οροσειρά της χώρας είναι η Πίνδος, που καλύπτει με τα πυκνά της δάση ένα μεγάλο μέρος της Δυτικής Ελλάδας, συνεχίζεται στην Πελοπόννησο, βυθίζεται στο Αιγαίο και καταλήγει στην Κρήτη. Η ψηλότερη κορυφή της Ελλάδας (2.917 μέτρα)

βρίσκεται στον Όλυμπο, ενώ το μεγαλύτερο βάθος (4.850 μέτρα) κοντά στο ακρωτήριο Ταίναρο της Πελοποννήσου και είναι το βαθύτερο σημείο ολόκληρης της Μεσογείου. Ανάμεσα στα βουνά σχηματίζονται εύφορες κοιλάδες, αλλά και χαράδρες και φαράγγια, με γνωστότερο αυτό της Κρήτης (Σαμαριά). «Δεν έχουμε ποτάμια, δεν έχουμε πηγάδια, δεν έχουμε πηγές», έγραφε ο Σεφέρης. Η χώρα μας, με εξαίρεση τη Βόρεια Ελλάδα, δεν έχει μεγάλα ποτάμια και λίμνες. Οι κυριότεροι ποταμοί είναι ο Έβρος, ο Αξιός, ο Αλιάκμονας, ο Πηνειός και ο Αχελώος. Οι λίμνες με το μεγαλύτερο μέγεθος βρίσκονται στη Μακεδονία (Πρέσπες, Λίμνη της Καστοριάς).

(Ευγενία Φακίνου, *Ελληνικό πανόραμα*, εκδ. Κέδρος, με αλλαγές)

1 Αντιστοιχίστε τις λέξεις από την αριστερή στήλη με τις λέξεις ή τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. ορεινή
2. η οροσειρά
3. καταλήγει
4. βυθίζεται
5. η κορυφή
6. εύφορες
7. η εξαίρεση
8. κυριότεροι

- α. το ψηλότερο σημείο ενός βουνού
- β. αυτό που καλύπτεται από νερό
- γ. που έχει πολλά βουνά
- δ. αυτό που είναι αντίθετο στον κανόνα
- ε. σταματάει, τελειώνει
- στ. πιο βασικοί, πιο σημαντικοί
- ζ. βουνά ή λόφοι που συνδέονται μεταξύ τους
- η. γόνιμες

Η χώρα σου είναι ορεινή ή πεδινή; Έχει ποτάμια και λίμνες; Μπορείς να αναφέρεις τα πιο ψηλά βουνά, τις μεγαλύτερες λίμνες και ποτάμια;

- Ο Όλυμπος έχει **ύψος** 2.917 μέτρα.
- Το **μήκος** των ακτών της Ελλάδας είναι περίπου 15.000 χιλιόμετρα.
- Η θάλασσα κοντά στο Ταΐναρο έχει **βάθος** 4.850 μέτρα.

το δάσος	τα δάση	το μέγεθος	τα μεγέθη
το δάσος	τα δάση	το μέγεθος	τα μεγέθη
του δάσους	των δασών	του μεγέθους	των μεγεθών

το ύψος, το μήκος, το βάθος, το βάρος, το πλάτος, το μέλος,
το μέρος, το στέλεχος, το εύρος, το δάσος, το πέλαγος,
το όρος, το κέρδος, το κράτος, το έθνος, το λάθος

▶ Ποια ελληνικά πελάγη ξέρεις;

2 Συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

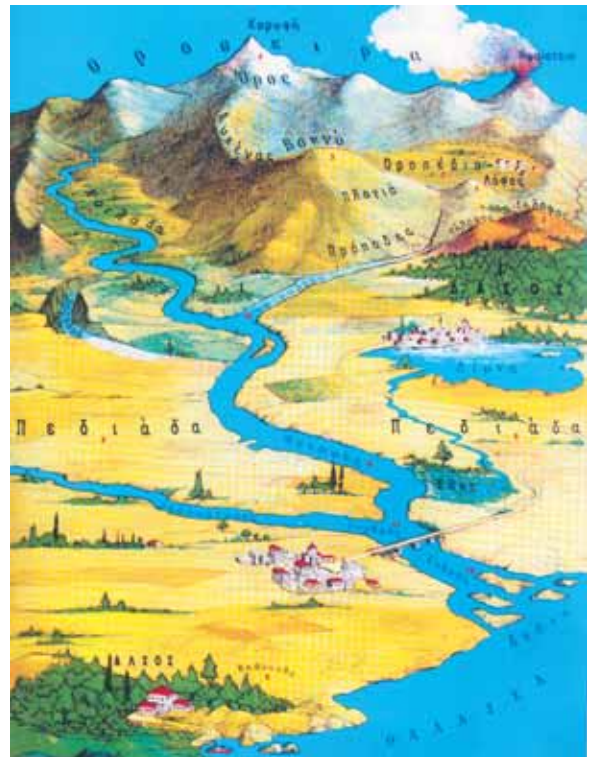
1. Τα μεγαλύτερα Πελάγη (πέλαγος) της Ελλάδας είναι το Αιγαίο και το Ιόνιο.
2. Η καταστροφή των ελληνικών _____ (δάσος) συνεχίζεται.
3. Ποιο είναι το _____ (μήκος) του μεγαλύτερου ποταμού της χώρας σου;
4. Ποια _____ (μέρος) της Ελλάδας έχεις επισκεφθεί;
5. Τα Λευκά _____ (όρος) είναι στην Κρήτη.

(Γιώργος Σεφέρης, *Ποιήματα*, εκδ. Ίκαρος)

Η Ελλάδα: Μορφολογία, χλωρίδα και πανίδα

(Α. Σιώλας – Ε. Αλεξίου, Άτλας της Ελλάδας, εκδ. Στερέωμα)

3 Κοιτάξτε τις εικόνες, διαβάστε την περιγραφή των λέξεων στη συνέχεια και βρείτε την αντίστοιχη λέξη στη γλώσσα σας.

1. **η διώρυγα:** τεχνητό αυλάκι που ενώνει δύο θάλασσες. _____
2. **ο πορθμός:** φυσικό πέρασμα που ενώνει δύο θάλασσες. _____
3. **ο κόλπος:** κομμάτι της θάλασσας που μπαίνει μέσα στη στεριά. _____
4. **το πέλαγος (το αρχιπέλαγος):** τμήμα θάλασσας, μικρότερο από τον ωκεανό και τη θάλασσα, που συνήθως περιλαμβάνει νησιά. _____
5. **η πεδιάδα:** γη επίπεδη και εύφορη, σε μικρό ύψος από την επιφάνεια της θάλασσας. _____
6. **η κοιλάδα:** μακρόστενη πεδιάδα ανάμεσα σε βουνά. _____
7. **το δέλτα:** η κατάληξη ενός ποταμού στη θάλασσα. _____
8. **το οροπέδιο:** μια πεδιάδα σε μεγάλο ύψος από την επιφάνεια της θάλασσας. _____
9. **το ακρωτήριο:** τμήμα στεριάς που μπαίνει στη θάλασσα. _____
10. **η χερσόνησος:** μεγάλο τμήμα ξηράς που μπαίνει στη θάλασσα. _____
11. **ο λόφος:** χαμηλό βουνό. _____
12. **το φαράγγι / η χαράδρα:** στενό άνοιγμα ανάμεσα σε δύο βουνά. _____

Η Ελλάδα είναι μικρή χώρα, **αλλά** έχει μεγάλο μήκος ακτών.

Αν και / Παρόλο που η Ελλάδα είναι μικρή χώρα, έχει μεγάλο μήκος ακτών.

Παρά το (μικρό) μέγεθός της, η Ελλάδα έχει μεγάλο μήκος ακτών.

4 Κοιτάξτε τον πίνακα και συμπληρώστε τις προτάσεις όπως στο παράδειγμα.

1. Δεν διαβάζει πολύ, αλλά τα πάει πολύ καλά στο σχολείο.
Παρόλο που δεν διαβάζει πολύ, τα πάει πολύ καλά στο σχολείο.
2. Δεν είναι πολύ ψηλός, αλλά παίζει πολύ καλό μπάσκετ.
Παρά _____.
3. Είναι μόλις τριών χρονών, αλλά κάνει πολύ καλό ποδήλατο.
Παρά _____.
4. Αν και κάνει δύο χρόνια αγγλικά, μιλάει κιόλας τέλεια.
Κάνει δύο χρόνια _____.
5. Παρά τη μυωπία του, διαβάζει τους αριθμούς των λεωφορείων πριν από μένα.
Αν και _____.
6. Παρόλο που δεν είχε ξανακάνει ορειβασία, κατάφερε να φτάσει στην κορυφή.
Αν και _____.

το όρος   ορεινός, -ή, -ό   η οροσειρά
ο / η ορειβάτης   η ορειβασία

5 Κοιτάξτε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με μία από τις παραπάνω λέξεις στον σωστό τύπο.

1. Εγώ είμαι της θάλασσας, δε μου αρέσει πολύ η ορειβασία.
2. Όχι Γιώργο, τα Λευκά _____ δεν είναι στην Εύβοια, είναι στην Κρήτη.
3. Οι τρεις _____ που είχαν χαθεί προχθές βρέθηκαν χθες σώοι.
4. Πέρυσι κάναμε διακοπές σε ένα _____ χωριουδάκι στο Πήλιο.
5. Η μεγαλύτερη _____ της Νότιας Αμερικής είναι οι Άνδεις.

Η Ελλάδα: Μορφολογία, χλωρίδα και πανίδα

Βασική πληροφορία Το κλίμα Μορφή Χλωρίδα και Πανίδα

Η θέση της Ελλάδας ανάμεσα στην Ευρώπη και στην Αφρική, η μεγάλη ποικιλία εδάφους, μαζί με το ευνοϊκό κλίμα, κάνουν τη βλάστηση πραγματικά εντυπωσιακή. Στην Ελλάδα μπορεί κανείς να συναντήσει μια μεγάλη ποικιλία δέντρων: από μεγάλα αειθαλή (πεύκα, έλατα, ελιές, κυπαρίσσια) και φυλλοβόλα (πλάτανοι, βελανιδιές), μέχρι οπωροφόρα (πορτοκαλιές, μηλιές, κερασιές), αλλά και φοίνικες στις νότιες περιοχές. Ακόμα, λουλούδια, από μικροσκοπικά φυτά του δάσους (κρινάκια, μαργαρίτες, κυκλάμινα) μέχρι τεράστιες μπουκαμβίλιες και ιβίσκους.

Η χώρα μας, με 6.000 είδη φυτών (μάλιστα, 700 από αυτά φύονται μόνο στην Ελλάδα) έρχεται δεύτερη στην Ευρώπη σε ποικιλία φυτών, ξεπερνώντας μεγαλύτερες χώρες όπως η Γερμανία ή η Γαλλία.

Στην Ελλάδα ζουν και πολλά είδη ζώων. Στα δάση της Βόρειας Ελλάδας ζουν λιγοστές αρκούδες, ενώ αλλού θα συναντήσουμε μικρά και μεγάλα σαρκοφάγα και φυτοφάγα ζώα (λύκοι, ελάφια και αγριογούρουνα, σκίουροι, αλεπούδες, λαγοί). Το ελληνικό κλίμα είναι πολύ ευνοϊκό για τα πουλιά, αφού ζουν εδώ 430 από τα 450 είδη που ζουν σε όλη την Ευρώπη (ανάμεσά τους αετοί, κουκουβάγιες, ορτύκια, πελαργοί και γεράκια). Το ίδιο ισχύει για τα ερπετά (από τα 90 είδη που ζουν στην Ευρώπη περισσότερο από 50 ζουν στην Ελλάδα). Μεγάλη ποικιλία ζώων θα συναντήσουμε και στη θάλασσα, από σφουγγάρια, αστακούς και χελώνες μέχρι δελφίνια.

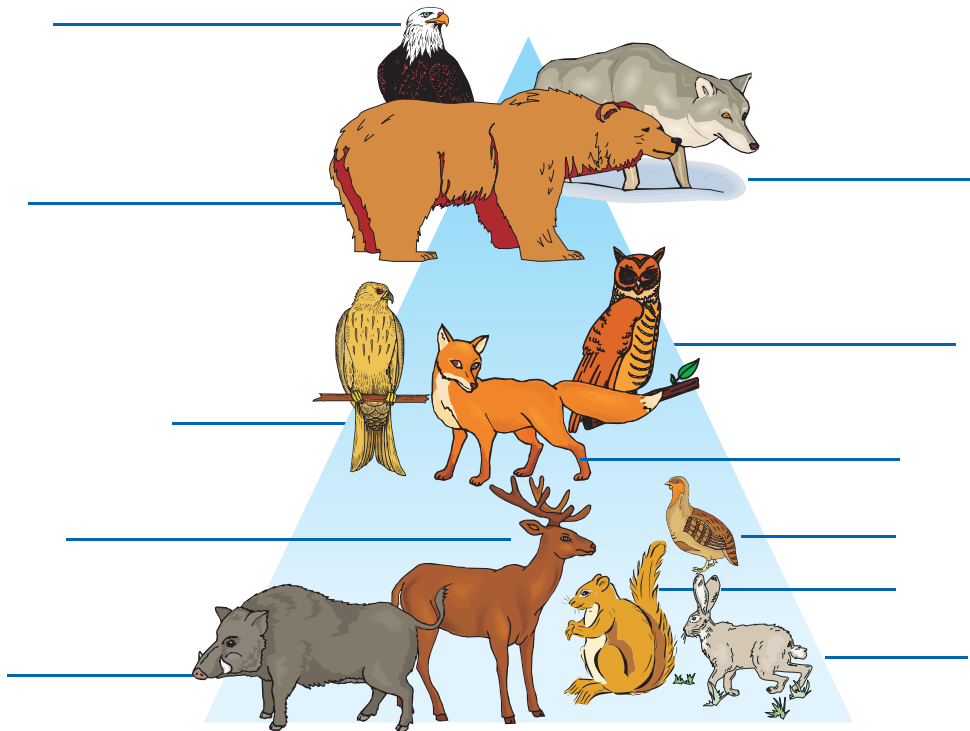
(Ευγενία Φακίνου, *Ελληνικό Πανόραμα*, εκδ. Κέδρος με αλλαγές).

6 Διαβάστε το κείμενο και διαλέξτε το σωστό.

- Αειθαλή** δέντρα είναι αυτά που ρίχνουν τα φύλλα τους τον χειμώνα.
 αυτά που δεν ρίχνουν τα φύλλα τους τον χειμώνα.
- Φυλλοβόλα** δέντρα είναι αυτά που ρίχνουν τα φύλλα τους τον χειμώνα.
 αυτά που δεν ρίχνουν τα φύλλα τους τον χειμώνα.
- Σαρκοφάγα** ζώα είναι αυτά που τρώνε κυρίως άλλα ζώα.
 αυτά που τρώνε κυρίως φυτά.

7 Συμπληρώστε τα ονόματα των ζώων του κειμένου στην πυραμίδα.

1. Από τους καρπούς ποιου δέντρου βγαίνει το λάδι;
2. Από ποιο δέντρο βγαίνει το ρετσίνι;
3. Ποιο δέντρο στολίζουμε τα Χριστούγεννα;

Η θαλάσσια χελώνα *Caretta-Caretta* και η φώκια *Monachus-Monachus* είναι είδη που απειλούνται με εξαφάνιση και προστατεύονται στην Ελλάδα.

- 8 1. Ποια άλλα ζώα αποτελούν προστατευόμενα είδη στην Ελλάδα σήμερα; Μάθετε γι' αυτά και γράψτε ένα σύντομο κείμενο για να τα παρουσιάσετε στην τάξη.
2. Ποια είδη ζώων προστατεύονται στη χώρα σας; Συζητήστε.

Η Ελλάδα: Οι θεσμοί

Βασική πληροφορία   Το κλίμα   Μορφολογία   Χλωρίδα   **Πολίτευμα**

Το Σύνταγμα του 1975 εγγυάται τις ελευθερίες και τα δικαιώματα του πολίτη και ορίζει ως επικεφαλής του κράτους έναν έμμεσα εκλεγμένο Πρόεδρο της Δημοκρατίας, που διορίζεται

από τη Βουλή των Ελλήνων. Ο πρωθυπουργός και η Βουλή παίζουν κεντρικό ρόλο στην κυβερνητική διαδικασία, ενώ ο Πρόεδρος έχει κάποιες μειωμένες δικαιοδοσίες. Ο Πρόεδρος εκλέγεται κάθε 5 χρόνια και μπορεί να επανεκλεγεί μόνο μία φορά.

Τα μέλη της Βουλής εκλέγονται με καθολική μυστική ψηφοφορία για 4 το πολύ χρόνια, ενώ εκλογές μπορεί να κηρυχθούν νωρίτερα για έκτακτους λόγους. Η Ελληνική Δημοκρατία εφαρμόζει ένα εκλογικό σύστημα που επιτρέπει ισχυρή κυβέρνηση πλειοψηφίας ακόμα και αν το πρώτο κόμμα δεν συγκεντρώνει την πλειοψηφία. Για να μπορεί να καταλάβει μία από τις 300 βουλευτικές έδρες ένα κόμμα πρέπει να έχει λάβει τουλάχιστον το 3% του συνόλου των ψήφων.

(Πηγή: www.wikipedia.org, με αλλαγές)

➔ Διαβάστε το κείμενο και πείτε αν οι παρακάτω προτάσεις είναι σωστές ή λάθος.

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκλέγεται κατευθείαν από τους Έλληνες. Σ Λ
2. Αρχηγός του κράτους είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Σ Λ
3. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί να εκλεγεί ξανά και ξανά. Σ Λ
4. Οι εκλογές γίνονται κανονικά κάθε 4 το πολύ χρόνια. Σ Λ
5. Για να μπει ένα κόμμα στη Βουλή, πρέπει να έχει λάβει τουλάχιστον το 3% των ψήφων. Σ Λ
6. Στη Βουλή εκλέγονται 300 βουλευτές μπορεί και παραπάνω. Σ Λ

2 Συγκρίνετε το πολιτικό σύστημα στη χώρα σας με το ελληνικό πολιτικό σύστημα. Θα σας βοηθήσουν τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Ποιο είναι το πολίτευμα;
2. Ποιος είναι ο αρχηγός του κράτους;
3. Ο αρχηγός του κράτους εκλέγεται (αν εκλέγεται) άμεσα ή έμμεσα από τους πολίτες;
4. Πόσες έδρες έχει το Κοινοβούλιο (ή τα κοινοβούλια);
5. Κάθε πότε γίνονται εκλογές; Ποιοι έχουν δικαίωμα ψήφου;

3 Αντιστοιχίστε τις λέξεις στην αριστερή στήλη με την εξήγησή τους στη δεξιά.

1. εκλέγω	α. που είναι πιθανό να εκλεγεί
2. η εκλογή	β. που έχει το δικαίωμα να εκλεγεί
3. ο / η εκλογέας	γ. αξίωμα μετά από εκλογή
4. εκλογικός, -ή, -ό	δ. αυτός που εκλέγει κάποιον
5. εκλόγιμος, -η, -ο	ε. που έχει σχέση με την εκλογή
6. εκλέξιμος, -η, -ο	στ. επιλέγω με την ψήφο κάποιον για ένα αξίωμα

εγγυώμαι

εγγυόμαστε

εγγυάσαι

εγγυάστε

εγγυάται

εγγυώνται

εξαρτώμαι, εκτιμώμαι (εκτιμάται), αντανακλώμαι, απατώμαι, κατακτώμαι
συνιστώμαι (συνιστάται), διασπώμαι, απαντώμαι, απορροφώμαι

4 Κοιτάξτε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

1. Αν δεν απατώμαι (απατώμαι) είστε ο κ. Παπαθανασίου. Τι κάνετε;
2. Όπως _____ (εκτιμώμαι) οι τιμές του πετρελαίου θα ανέβουν στα ύψη φέτος.
3. Η Ελένη έπιασε δουλειά και έτσι δεν _____ (εξαρτώμαι) από κανέναν.
4. Αυτό το φάρμακο δεν _____ (συνιστώμαι) σε διαβητικούς.
5. Οι βιολογικές σακούλες _____ (διασπώμαι) γρηγορότερα στον ανοικτό χώρο απ' ό,τι σε κλειστό.
6. Αυτό το είδος δεν _____ (απαντώμαι) στα μεσογειακά οικοσυστήματα.
7. Εμείς θα την κάνουμε τη δουλειά αλλά δεν _____ (εγγυώμαι) ότι θα την κάνει κι ο Γιώργος.
8. Το φως _____ (αντανακλώμαι) στις μεταλλικές επιφάνειες.

Η Ελλάδα: Οι θεσμοί

Βασική πληροφορία Το κλίμα Μορφή Χλωρίδα Πολίτες Διοικητική Διάρθρωση Τοπική Αυτοδιοίκηση

Οι περιφέρειες είναι διοικητική υποδιαίρεση της Ελλάδας. Υπάρχουν 13 περιφέρειες (9 στην ηπειρωτική περιοχή της χώρας και 4 στα νησιά), οι οποίες διαιρούνται περαιτέρω σε 51 νομούς. Επιπλέον, υπάρχει μια αυτόνομη περιοχή, το Άγιον Όρος, ένα μοναστικό κράτος κάτω από την ελληνική κυριαρχία. Βρίσκεται στην ανατολικότερη των τριών μεγάλων χερσονήσων της Χαλκιδικής. Οι νομοί χωρίζονται σε 147 επαρχίες, που με τη σειρά τους διαιρούνται σε 130 δήμους και 901 κοινότητες.

Περιφέρειες

Αττική _____	Ιόνια νησιά _____
Στερεά Ελλάδα _____	Βόρειο Αιγαίο <u>8</u>
Κεντρική Μακεδονία _____	Πελοπόννησος _____
Κρήτη _____	Νότιο Αιγαίο _____
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη _____	Θεσσαλία _____
Ήπειρος _____	Δυτική Ελλάδα _____
	Δυτική Μακεδονία _____

(Πηγή: www.wikipedia.org, με αλλαγές)

5 Μπορείτε να αντιστοιχίσετε τις περιφέρειες στον χάρτη με τα ονόματα όπως στο παράδειγμα;

6 Γράψτε ένα σύντομο κείμενο για τη διοικητική διαίρεση της χώρας σας.

Βασική πληροφορία Το κλίμα Μορφή Χλωρίδα Πολίτες Διοικητική Διάρθρωση Οικονομία

Η Ελλάδα έχει μικτή καπιταλιστική οικονομία, με τον δημόσιο τομέα να συνεισφέρει περίπου στο μισό του ΑΕΠ. Ο τουρισμός παίζει πρωτεύοντα ρόλο συνεισφέροντας κι αυτός σε μεγάλο ποσοστό του ΑΕΠ, ενώ αποτελεί σημαντική πηγή συναλλάγματος. Τον τελευταίο χρόνο (2004) η μεγαλύτερη βιομηχανία στην Ελλάδα με κέρδη γύρω στα 12 δισ. ευρώ ήταν η ναυτιλία. Η Ελλάδα εξάγει κυρίως αγροτικά προϊόντα (λάδι, φρούτα και λαχανικά, καπνός) και εισάγει βιομηχανικά προϊόντα.

(Πηγή: www.wikipedia.org, με αλλαγές)

7 Αντιστοιχίστε τις λέξεις ή τις φράσεις στην αριστερή στήλη με τις λέξεις ή τις φράσεις στη δεξιά στήλη.

1. η καπιταλιστική οικονομία	α. τα έσοδα του κράτους
2. ο δημόσιος τομέας	β. η μαζική παραγωγή αγαθών με οργανωμένο τρόπο
3. η βιομηχανία	γ. δραστηριότητες σε σχέση με το εμπόριο στη θάλασσα
4. το ΑΕΠ	δ. το ξένο νόμισμα
5. το συνάλλαγμα	ε. η οικονομία της ελεύθερης αγοράς
6. η ναυτιλία	στ. το κράτος

πρωτεύων	πρωτεύουσα	πρωτεύον
πρωτεύοντα	πρωτεύουσα	πρωτεύον
πρωτεύοντος	πρωτεύουσας	πρωτεύοντος
πρωτεύοντες	πρωτεύουσες	πρωτεύοντα
πρωτεύοντες	πρωτεύουσες	πρωτεύοντα
πρωτευόντων	πρωτευουσών	πρωτευόντων

σημαίνων, συμφέρων, ενδιαφέρων, μέλλων, παρών, παρελθών, εξέχων, επείγων, δευτερεύων

Διαβάστε τον πίνακα και συμπληρώστε τα κενά με τον σωστό τύπο.

1. Σε αυτό το πάρτι γνώρισα αρκετούς _____ (ενδιαφέρων) ανθρώπους.
2. Πώς σου φαίνεται η _____ (μέλλων) γυναίκα μου;
3. Ποια είναι η _____ (πρωτεύων) της Τσεχίας;
4. Δυστυχώς, ο γιατρός δεν μπορεί να σας μιλήσει τώρα, διότι έχει ένα _____ (επείγων) περιστατικό.
5. Για μένα οι λόγοι που τον ώθησαν στην παραίτηση ήταν μάλλον _____ (δευτερεύων) σημασίας.
6. Στη δεξίωση παρευρέθησαν _____ (σημαίνων) προσωπικότητες της χώρας.

8 Η Ελλάδα είναι μέλος της ΕΕ, του ΝΑΤΟ, του ΟΗΕ, ενώ συμμετέχει σε αρκετούς διεθνείς οργανισμούς. Αντιστοιχίστε τους ελληνικούς με τους διεθνείς όρους.

1. ΝΑΤΟ	α. ΟΥΝΕΣΚΟ
2. ΟΥΝΕΣΚΟ	β. ΟΗΕ (Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών)
3. ΕΕ	γ. ΕΕ (Ευρωπαϊκή Ένωση)
4. ΟΗΕ	δ. ΝΑΤΟ

Η Ελλάδα: Οι θεσμοί

το προϊόν τα προϊόντα το συμφέρον τα συμφέροντα το συμβάν τα συμβάντα
 το προϊόν τα προϊόντα το συμφέρον τα συμφέροντα το συμβάν τα συμβάντα
 του προϊόντος των προϊόντων του συμφέροντος των συμφερόντων του συμβάντος των συμβάντων

το παρελθόν, το παρόν, το μέλλον, το προσόν, το όζον,
 το ενδιαφέρον, το σύμπαν

9 Συμπληρώστε τα κενά με τις λέξεις στον σωστό τύπο.

1. Θέλει να πάρει τη δουλειά, αλλά δυστυχώς δεν έχει τα απαραίτητα προσόντα (προσόν).
2. Η τρύπα του _____ (όζον) πάνω από τη χώρα μας συνέχεια μεγαλώνει.
3. Η γιαγιά μου είναι 90 χρονών, αλλά έχει ακόμα πολλά _____ (ενδιαφέρον).
4. Αυτές οι δύο χώρες έχουν στρατηγικά _____ (συμφέρον) στην περιοχή.
5. Από ό,τι φαίνεται, Πέτρο, δεν έμαθες από τα λάθη του _____ (παρελθόν).
6. Αυτά τα _____ (συμβάν) τον τάραξαν περισσότερο από όσο έπρεπε.
7. Αυτή η σχέση έχει παρελθόν, αλλά μάλλον δεν έχει _____ (μέλλον).

Το εκλογικό σύστημα επιτρέπει ισχυρή κυβέρνηση πλειοψηφίας, **ακόμα και αν** το πρώτο κόμμα δεν συγκεντρώνει την πλειοψηφία.

10 Συνδέστε τις φράσεις από την αριστερή στήλη με τις φράσεις από τη δεξιά στήλη.

1. Ακόμα και αν με καλέσουν στο πάρτι	α. δεν θα το έπαιρνε.
2. Και να σου δώσει χρήματα	β. δεν θα τον παντρευόταν.
3. Ακόμα και αν τον αγαπούσε	γ. εσύ να μην τα πάρεις.
4. Ακόμα και να προλάβαινε το λεωφορείο	δ. δεν θα πάω.
5. Ακόμα και αν της το χάριζαν	ε. πάλι δεν θα μας πρόφτανε.
6. Και να είχα μαγειρέψει	στ. πάλι θα γκρινιάζατε.

Ελληνική Δημοκρατία

Εθνικό σύνθημα: Ελευθερία ή θάνατος

Εθνικός ύμνος: Ύμνος εις την Ελευθερίαν

Πρωτεύουσα	Αθήνα
Μεγαλύτερη πόλη	Αθήνα
Επίσημες γλώσσες	Ελληνική
Πολίτευμα	Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
Ανεξαρτησία: Κηρύχθηκε-Αναγνωρίστηκε	25 Μαρτίου 1821,1828
Έκταση - Σύνολο - Νερό (%)	131.940 km ² - (94) - %0,86
Πληθυσμός απογραφή 2001 - Πυκνότητα	10.964.020 - 80,5/km ²
ΑΕΠ - Μέτρηση 2005 - Κατά κεφαλήν	\$230,684 δις. (28η) - \$21.017 (28η)
Νόμισμα	Ευρώ ¹ (€)
Ζώνη Ώρας - Θερινή ώρα	(UTC+2) - (UTC+3)
Internet TLD	.gr
Κωδικός κλήσης	+30

(1) Πριν από το 2001:Ελληνική δραχμή
(Πηγή: www.wikipedia.org)

11 Διαβάστε τον παραπάνω πίνακα.

1. Ποιες καινούριες πληροφορίες σας δίνει σε σχέση με τα προηγούμενα κείμενα της ενότητας;
2. Φτιάξτε έναν αντίστοιχο πίνακα για τη δική σας χώρα.

